

94 96

Samenvatting uitkomsten onderzoek VerEsal

23 november 2011

Opdracht 1

Volgens een nieuwe verklaring zou er nog gewerkt zijn bij SEF op zaterdag 13 mei 2000, vóór het ontstaan van de brand.

Het ging om de verklaring van een familielid van de toenmalige directie van SE Fireworks, die tien jaar na de ramp is afgelegd. Het betrof mogelijkwijs nieuwe informatie over het werken op 13 mei 2000 aan een bord 'Henk 70', op het terrein van het bedrijf.

Het team heeft met deze en tal van andere getuigen gesproken en onderzoek gedaan.

Uiteindelijk bleek dat slechts het element 'verbeteringen aanbrengen aan het bord' nieuw was. De rest van de informatie was al bij het TOL-team en Esaltato bekend en onderzocht; in beide onderzoeken kwam naar voren dat er misschien nog gewerkt zou worden aan het bord 'Henk 70'. Dat deze informatie al bekend en onderzocht was bij de politie wist de getuige niet.

De getuige kan echter niet aangeven dat er concreet een afspraak is gemaakt om op 13 mei 2000 aan het betreffende bord te werken; het was meer een aanneme van haar kant geweest.

Het team heeft niet kunnen vaststellen dat die afspraak is gemaakt en ook niet dat er daadwerkelijk voor de ramp op de zaterdag door mensen aan het bord 'Henk 70' is gewerkt.

Conclusie: hoewel er op een verjaardagsfeest wel gesproken is over het bord, is niet aangetoond dat er een afspraak is gemaakt om daaraan te werken op zaterdag 13 mei 2000. Ook is niet aangetoond dat er die dag aan het bord is gewerkt.

Opdracht 2

Op het terrein van SEF is een gedeeltelijk verbrande ontstekingskast aangetroffen. In 2010 werd door politiemedewerkers gemeld dat hen destijds opviel dat er een sleutel in die kast stak. Opdracht is gegeven om te onderzoeken of een verband is te leggen tussen deze ontstekingskast en het ontstaan van de brand bij SEF.

De informatie leverde vraagtekens op in die zin dat het kennelijk ongebruikelijk was dat de sleutel daadwerkelijk in de kast stak. Dit zou erop wijzen dat de kast gebruikt was. Uit onderzoek blijkt dat zowel de directie als medewerkers van SEF verklaren dat in de normale gang van zaken bij SEF de sleutel altijd in de kast stak. Pas bij daadwerkelijk gebruik, ontsteken van vuurwerk, werd de sleutel verwijderd. Daarna werd de kast middels draden aangesloten, werd de sleutel aangebracht en dan kon het vuurwerk worden ontstoken. Dat de sleutel in verband met kwijtraken in de kast werd bewaard, leverde volgens hen (SEF) geen gevaarlijke situatie op. Dit werd bevestigd bij nader onderzoek in de branche.

Vastgesteld is dat de kast geen 'dummy' was. Deze waren in het bedrijf namelijk niet aanwezig.

Als laatste punt bleek er verwarring te zijn ontstaan over de exacte vindplaats van de kast. De verwarring is terug te voeren op het feit dat de kast is aangetroffen op de grens van twee sectoren.

Conclusie: er is geen enkele aanwijzing dat de ontstekingskast in verband is te brengen met het ontstaan van de brand bij SEF.

Opdracht 3

Een nieuwe getuige verklaart dat de klusjesman van SEF op 13 mei 2000 op het terrein van SEF werd begeleid door een familielid. Dit familielid zou lijken op een door het TOL-team vervaardigde compositiefoto.

Een nieuwe getuige meldde in 2010 dat de klusjesman van SEF mogelijk op de dag van de ramp niet alleen op het terrein van SEF was geweest, maar dat hij werd begeleid door een familielid. Deze zou lijken op een compositiefoto, die enkele maanden na de ramp naar aanleiding van één andere getuigenverklaring door het TOL-team is vervaardigd. Het betrof hier een verklaring over een man in een rode sportbroek die wegliep uit de Tollensstraat na het ontstaan van de brand.

Na onderzoek bleek dat het ging om een compositietekening. Op basis van verklaringen en foto's van destijds is vastgesteld dat het familielid niet leek op de compositietekening. Uit alibi-onderzoek blijkt dat dit familielid pas na het begin van de brand naar het rampterrein ging.

Conclusie:

niet gebleken is dat het familielid samen met de klusjesman op 13 mei 2000 voor het ontstaan van de brand op het terrein van SEF is geweest; het familielid lijkt niet op de compositietekening.

Opdracht 4

Foto's van de ramp, met name die van de MAVO-boxen en van een bepaalde persoon op het rampterrein riepen een aantal vragen op. Deze foto's moesten op detail worden onderzocht om vast te stellen of de boxen waren afgesloten en op welk moment de persoon op het rampterrein was.

Ten eerste was op de foto's van de MAVO-boxen (prefab beton garages) niet precies zichtbaar of deze waren afgesloten. Op het terrein is een aantal niet meer functionerende discussloten aangetroffen. Uit onderzoek blijkt dat in de bedrijfsvoering van SEF de boxen na werktijd waren afgesloten. De discussloten die in gebruik waren bij SEF, gingen met enige regelmaat kapot. De suggestie was dat een aangetroffen slot is verbroken. Er is niet vastgesteld dat dit aangetroffen slot direct voor het ontstaan van de brand is gebruikt voor het afsluiten van MAVO boxen.

Daarnaast is het opwaarderen van de beeldkwaliteit van de foto's niet mogelijk zodat niet kan worden vastgesteld of de boxen op de foto's waren afgesloten.

Ten tweede riep de aanwezigheid van een bepaald persoon vrij direct na het begin van de brand op het rampterrein vraagtekens op. Het alibi van betrokken persoon is geverifieerd. Hij is door een ander naar het rampterrein gereden. Op een foto staat de betrokken persoon. Uit onderzoek blijkt dat de foto uit piëteitsoverwegingen is aangepast, om te voorkomen dat omgekomen brandweerlieden in beeld waren.

Conclusie:

uit het aantreffen van discussloten blijkt niet of en op welke manier de MAVO boxen op 13 mei waren afgesloten, noch is het mogelijk om de foto's verder te bewerken; van de persoon op de foto is vastgesteld wie hij is en waarom hij op het terrein was.

Opdracht 5

Door een nieuwe getuigenverklaring ontstond er onduidelijkheid over het alibi van een persoon.

Op grond van een nieuwe getuigenverklaring uit 2010 is opnieuw onderzoek gedaan naar het alibi van een familielid van de voormalige SEF-directeur. Als gevolg hiervan zou een nieuwe onderzoekslijn kunnen ontstaan. Uit uitgebreid alibi-onderzoek is aannemelijk te maken dat deze persoon op zaterdag 13 mei 2000 niet voor het ontstaan van de brand op het terrein van SEF is geweest. Dit alibi wordt door ondersteunende verklaringen voldoende betrouwbaar geacht.

Conclusie: uit het onderzoek blijkt dat het familielid pas na het ontstaan van de brand daarover is geïnformeerd en een sluitend alibi heeft.

Opdracht 6

Nieuwe informatie wees op enige onduidelijkheid over het tijdstip waarop het tekstbord 'Henk 70' werd opgehaald.

Het tekstbord 'Henk 70' zou op zaterdagmiddag 13 mei 2000 om 16.00 uur door twee personen worden opgehaald. Mogelijk zouden zij echter eerder op het terrein zijn geweest. Hun alibi's zijn daarom nauwgezet nagelopen. Zowel uit verklaringen als op basis van ondersteunend bewijsmateriaal is het niet aannemelijk geworden dat er getwijfeld moet worden aan de juistheid van de alibi's.

Conclusie: er is geen enkele aanwijzing dat de betrokken personen op 13 mei 2000 vóór de brand op het terrein zijn geweest.

Opdracht 7

Een nieuwe tip hield in dat er in de nacht voor de ramp bij SEF was ingebroken.

Volgens een in 2010 binnengekomen tip zouden er twee zwervers in de nacht van 12 op 13 mei 2000 bij SEF hebben ingebroken. In die tip werd een link gelegd met het ontstaan van de brand bij SEF. Onderzoek leidde tot de bron van deze informatie. Uiteindelijk bleek dat één persoon in die periode aantoonbaar in detentie zat en de ander deze inbraak had gefantaseerd.

Conclusie: vastgesteld is dat deze inbraak niet heeft plaatsgevonden.

Opdracht 8

Mogelijke verbanden tussen zelfdodingen en de ramp zijn onderzocht. Nieuwe informatie wees naar een al onderzochte zelfdoding.

Door het TOL-team is uitgebreid onderzoek gedaan naar zelfdodingen in de omgeving van Enschede na de ramp. Eén zelfdoding betrof een man en vrouw in Arnhem; zij woonden ten tijde van de ramp in Enschede. In 2011 bleken zij mogelijk op een video-opname te staan, terwijl ze naar de brand stonden te kijken. Ook werd een link gelegd naar de toenmalige woning van de man; dit zou gaan om de woning van een in 2000 door het TOL-team als verdachte aangemerkte persoon. Na onderzoek werd vastgesteld dat de afgebeelde personen niet deze man en vrouw waren. Daarnaast werd vastgesteld dat deze man pas na de ramp naar Enschede is gekomen.

97 (99)

Er is geen relevante relatie vastgesteld met de verdachte. Ook is geen verband vastgesteld tussen de zelfdoding en de ramp.

Conclusie: op geen enkele wijze blijkt van een verband tussen zelfdodingen en de ramp; ook de nieuwe aanwijzing bleek niet correct.

Opdracht 9

Getuigen verklaarden in 2000 en 2010 dat bij SEF vóór 15.00 uur vuurwerk werd afgestoken.

Op grond van een weerkundige waarneming was de eerste explosie om precies 14.58 uur. Overigens past dit in alle eerdere aannames over het tijdstip van de eerste explosie.

Een aantal nieuwe getuigen verklaart dat zij ruim voor 14.58 uur vuurwerk hebben gezien en/of gehoord. Uit eerder onderzoek bleek dat één van deze verklaringen een referentietijdstip bevatte. Daarna is echter vastgesteld dat het aangehaalde referentietijdstip twee uur voor het tijdstip van 14.58 uur ligt. Alle verklaringen zijn nauwgezet onderzocht en geen enkele verklaring staaft de conclusie dat er voor 14.58 uur vuurwerk is afgestoken. In een aantal verklaringen worden de gebeurtenissen beschreven die na 14.58 uur plaatsvonden, maar die door betrokkenen eerder in de tijd worden geplaatst.

Conclusie: er is onvoldoende indicatie dat er voorafgaand aan de eerste brand vuurwerk is afgestoken / afgegaan bij SEF.

Opdracht 10

Nieuwe informatie duidde op het bij SEF zelf vervaardigen van fontein met het risico van zelfontbranding.

In het kader van een ander opsporingsonderzoek werd in 2009 een gesprek vastgelegd. In dat gesprek zegt een vuurwerkhandelaar dat SEF destijds zelf fontein vervaardigde, waarvan later bleek dat er een risico bestond dat die spontaan konden ontbranden. Geruchten hierover werden in 2000 al onderzocht. Uitgebreid onderzoek geeft nu aan dat de vuurwerkhandelaar dit op basis van die geruchten heeft verteld (van horen zeggen) en dat SEF zelf geen fontein heeft vervaardigd en ook geen materiaal daartoe heeft ingekocht.

Conclusie: gebleken is dat bij SEF geen fontein werden vervaardigd.

Opdracht 11

Eén nieuwe getuige meldde dat bij SEF vuurwerk werd gestolen en werd gebruikt door voetbalsupporters.

Een getuige verklaarde in 2010 dat er stelselmatig diefstallen plaatsvonden bij SEF. Dit vuurwerk zou geleverd worden aan de harde kern voetbalsupporters. Onderzoek wees uit dat de directie noch werknemers een stelselmatig patroon van diefstal herkennen. Uit de bedrijfsvoering zou diefstal hebben moeten blijken, wat volgens de directie niet het geval was. Ook binnen de harde kern is over 'geleverd' vuurwerk niets bekend; door de harde kern werd nauwelijks vuurwerk gebruikt.

Kern van de getuigenverklaring was dat een vuurwerkrol werd gezien bij een heler. De aanname van die getuige was dat deze rol afkomstig was van diefstal, mogelijk bij SEF. Ook de link die werd gelegd met harde kern supporters was louter een gissing.

Conclusie: er is geen enkele aanwijzing dat er diefstallen van vuurwerk plaatsvonden.

98 100

Opdracht 12

Bij het uitwerken van de opdrachten door VerEsal rezen er enkele vraagtekens over aspecten van het onderzoek tegen De V. De hoofdofficier heeft naar aanleiding van deze vraagtekens een onderzoeksopdracht gegeven. Enkele onderzoeksopdrachten hadden raakvlakken met gegevens uit het onderzoek naar de in 2003 vrijgesproken verdachte De V.. Voor wat betreft een drietal aspecten, die een rol speelden in de verdenking, veroordeling en later ook de vrijspraak, rezen een aantal vraagtekens. Deze betreffen de oorspronkelijke tip over betrokkenheid van De V. bij het ontstaan van de brand, de aangetroffen sporen op zijn rode sportbroek en zijn verklaring daarover. Een tussenrapportage aan de hoofdofficier kon de twijfel over deze drie aspecten niet wegnemen. Daartoe is nader onderzoek noodzakelijk.

Conclusie: er is geadviseerd nader onderzoek in te stellen.

Verklaring brandweerlieden

Er zouden verslagen van gesprekken met brandweerlieden niet opgenomen zijn in het onderzoeks- en procesdossier.

Tien verklaringen van brandweerlieden, opgenomen door een brandweerofficier kort na de ramp, zijn niet integraal in het onderzoeksdossier opgenomen. Hierover is onduidelijkheid ontstaan. Deze verklaringen zijn opgenomen door deze officier met als doel vast te stellen op welke plaatsen gezocht moest worden naar de lichamen van omgekomen collega's. Destijds zijn deze verklaringen overhandigd aan het TOLteam (op papier). Die zijn niet integraal opgenomen in het procesdossier omdat dit niet gebruikelijk is. Door leden van het TOLteam zijn de brandweerlieden gehoord. De overhandigde verklaringen zijn niet meer aangetroffen. In het onderzoek VerEsal zijn van de betrokken brandweerofficier CD-roms gekregen waarop de verklaringen werden aangetroffen.

Overigens is de inhoud van deze verklaringen vergeleken met de informatie in zowel het onderzoeks- als het procesdossier, waarbij is vastgesteld dat alle relevante gegevens in die dossiers zijn opgenomen.

Conclusie: hoewel de overhandigde verklaringen niet meer zijn aangetroffen, levert dit geen enkel vraagteken meer op.